

Bilaga 4.2 Lokalförsörjning för gymnasieskolan 2025–2045

Innehåll

4.2.1. Sammanfattning	2
4.2.2.1 Kapacitet inom regionen.....	3
4.2.2.2. Kapacitet och fyllnadsgrad i egenregi	4
4.2.2.3. Hemkommunens ansvar att erbjuda utbildning	4
4.2.2.4. Elevströmmar inom gymnasiregionen	5
4.2.3 Planering av lokaler för år 2024–2032	6
4.2.3.1. Lokalbehovet under första planeringsperioden	6
4.2.3.2. Behov av nya elevplatser	8
4.2.3.3. Planerade lokalförändringar under första planeringsperioden	9
4.2.4. Långsiktig planering av behovet av lokaler mellan år 2032–2045	12
4.2.4.1. Lokalbehov under andra planeringsperioden	12
4.2.4.2. Planerade lokalförändringar under andra planeringsperioden	12
4.2.5 Hyreskostnadsutveckling	12

4.2.1. Sammanfattning

Prognosen vad gäller befolkningsutvecklingen för unga mellan 16–18 år i regionen visar på en viss nedgång jämfört med föregående år. Fram till år 2026 förväntas antalet unga i gymnasieålder öka. Därefter ligger antalet på en stabil nivå även om en viss minskning sker fram till 2032. Antalet elever mellan 16–18 år boende i Stockholms stad förväntas öka i högre utsträckning än i övriga regionen. Det innebär att behovet av gymnasieplatser är större i Stockholms stad jämfört med övriga länet under den första planeringsperioden.

Det finns idag ledig kapacitet såväl i regionen som i stadens egna gymnasieskolor och hos fristående huvudmän i Stockholm.

Fram till 2032 förväntas över 1 700 fler elever gå på gymnasieskolor i Stockholm, varav cirka 900 i egen regi. För att en större andel stockholms elever ska ha möjlighet att gå i stadens kommunala gymnasieskolor behöver nya gymnasieplatser i egen regi tillskapas. Ändringar i skollagen där huvudmän ska väga in arbetsmarknadens behov vid dimensioneringen av programutbud kan också påverka lokalbehovet och planering av lokaler. Likaså kan förändringar i programutbud påverka elevers gymnasieval och därmed framtida elevframskrivningar.

Utöver stadens befintliga kapacitet planerar förvaltningen tillföra drygt 1 100 elevplatser genom om- och nybyggnation, vilket motsvarar det förväntade behovet fram till 2032.

Det råder en osäkerhet kring fristående huvudmäns incitament att expandera i takt med det ökade behovet. De senaste åren har antalet nya elevplatser i fristående regi inom staden minskat jämfört med tidigare år. De samhällsekonomiska förutsättningarna och kommande förändringar i lagstiftning om dimensionering av gymnasieutbildningen kan påverka förutsättningarna.

På längre sikt råder det en större osäkerhet kring elevutvecklingen. Prognoser visar att antalet gymnasieelever i länet minskar mellan år 2032 och 2045, medan antalet stockholms elever förväntas vara relativt oförändrat sett till hela prognosperioden. Mot bakgrund av det planerar förvaltningen inga kapacitetsförändringar under den andra planeringsperioden.

4.2.2 Nuläge

Stockholms stad ingår i den gemensamma gymnasiregionen Storsthlm. Regionens samverkan syftar till att erbjuda regionens elever ett brett utbud av gymnasieutbildningar inom de nationella programmen. Alla behöriga gymnasieelever i Stockholms läns 26 kommuner samt Håbo söker och blir antagna på lika villkor. Urvalsgrunden till gymnasieskolorna är huvudsakligen meritvärde och i vissa fall färdighetsprov. Den gemensamma planeringen inom gymnasiregionen sker i form av fem kluster sammansatta av kommuner utifrån elevernas pendlingsmönster.

Idag finns cirka 88 000 elever i samverkansområdets 190 gymnasieskolor. Samtliga nationella program och nästan alla nationella inriktningar erbjuds inom regionens gymnasieskolor.

Figur 4.1: Elevantal i gymnasieskolor i regionen

Huvudman	Total antal	Fbf i Stockholm		Fbf i andra kommuner	
		Antal	Andel	Antal	Andel
Totalt	88 400	30 100	34%	58 300	66%
Kommunal Stockholms stad	18 500	11 700	63%	6 800	37%
Fristående skola Stockholm stad	24 600	11 600	47%	13 000	53%
Kommunal i annan kommun	28 600	3 500	12%	25 200	88%
Fristående skola annan kommun	16 600	3 300	20%	13 300	80%

Stockholms stad är gymnasierregionens största huvudman med 21 procent av regionens gymnasieelever inskrivna i stadens skolor. Tillsammans med stadens fristående skolor samt Värmdö gymnasium går över hälften av regionens elever på en skola i lägeskommun Stockholm, samtidigt som antalet stockholmselever utgör drygt en tredjedel av det totala elevunderlaget i regionen.

Hösten 2023 var 80 procent av stockholmseleverna inskrivna på en gymnasieskola i lägeskommun Stockholm. Av dessa gick 39 procent i en av stadens kommunala skolor.

4.2.2.1 Kapacitet inom regionen

Historiskt har antalet anmälda gymnasieplatser i regionen överstigit behovet. Således har det vid skolstart varje år funnits lediga elevplatser. Såväl kommunala- som fristående huvudmän har utökat sin kapacitet successivt.

Vid slutantagningen 2023 fanns cirka 1 200 lediga elevplatser inom högskoleförberedande program och 2 000 inom yrkesprogrammen. Överdimensioneringen är störst inom yrkesprogrammen där andelen sökande succesivt minskat sedan införandet av den nya gymnasieskolan år 2011. Drygt 70 procent av vakanserna inom yrkesprogrammen fanns på fristående skolor. Även inom högskoleförberedande program fanns flest vakanta elevplatser, cirka 60 procent, i fristående regi.

Figur 4.2: Förändring av antalet elevplatser åk 1 i regionen.

Program	Antal platser	Varav i staden	Antal platser	Varav i staden	Antal platser	Varav i staden
	2022	2022	2023	2023	2024	2024
Högskoleförberedande program	24 020	12 487	24 287	12 504	24 528	12 842
Ökning/minskning per år	996	698	267	16	241	338
Yrkesprogram	7 675	2 603	7 871	2 542	7 678	2 810
Ökning/minskning per år	55	136	196	-61	-193	268
Summa antal platser	31 695	15 090	32 158	15 045	32 206	15 652
Ökning/minskning per år	1051	834	463	-45	48	607

4.2.2.2. Kapacitet och fyllnadsgrad i egenregi

Förvaltningen bedömer att Stockholms stads 27 kommunala gymnasieskolor tillsammans har kapacitet för omkring 20 000 elever. Lokalkapaciteten är avhängig skolornas programsammansättning. Yrkesprogram kräver ofta större lokalytor och mer anpassade lokaler jämfört med högskoleförberedande program. Detsamma gäller i viss uträkning också för introduktionsprogrammen och den anpassade gymnasieskolan där undervisningen sker i mindre grupper.

Höstterminen 2023 var nästan 18 500 elever inskrivna i stadens kommunala skolor med en sammanlagd fyllnadsgrad på 91 procent. Förvaltningen bedömer att det i praktiken är svårt att ha en högre fyllnadsgrad än 95 procent i gymnasielokaler.

Skolornas attraktivitet är en grundförutsättning för en god fyllnadsgrad, men andra faktorer påverkar också. I regel är fler gymnasieelever inskrivna i årskurs 1 än i årskurs 2 och 3 vilket påverkar skolornas fyllnadsgrad. Det finns också utmaningar med att uppnå en hög fyllnadsgrad snabbt efter öppnande av en ny skola och vid större kapacitetsökande projekt. I dessa fall tillkommer oftast hela kapacitetsökningen på en gång. Förvaltningen undersöker alltid evakueringsbehov och andra tidsbegränsade behov i staden samt färdigställande i etapper för att lokaler ska nyttjas fullt ut vid färdigställande. Fyllnadsgraden kan också påverkas av samverkansuppdrag med andra förvaltningar exempelvis vuxenutbildningen som nyttjar lokaler på vissa gymnasieskolor.

Samtidigt kommer en viss ledig kapacitet alltid att finnas. Staden behöver disponibel kapacitet och beredskap för kontinuerlig antagning under pågående termin för elever som ingår i hemkommunens ansvar. Det kan exempelvis vara knutet till introduktionsprogram, nyanlända eller nyinflyttade elever och elever i anpassad gymnasieskola.

4.2.2.3. Hemkommunens ansvar att erbjuda utbildning

Inom gymnasieskolan finns fyra introduktionsprogram. Dessa ska ge obehöriga elever möjlighet att komma in på ett nationellt program eller leda till arbete. Staden behöver säkra tillgången till utbildningsplatser i relation till elevökningarna. Det är ytterst hemkommunens ansvar att erbjuda utbildning och elevintaget sker under hela läsåret. Utbildningens längd varierar och är beroende den utbildningsplan huvudmannen upprättat för eleven. Idag erbjuds stockholmseleverna samtliga introduktionsprogram, men inte alla inriktningar. Staden är beroende av andra huvudmän för att kunna erbjuda en bredd av utbildningsalternativ även för obehöriga elever. De cirka 1 000 platserna inom introduktionsprogrammen finns utspridda på ett flertal skolor. Merparten av platserna inom individuellt alternativ och språkintröduktion finns på ESS-gymnasiet respektive Liljeholmens gymnasium. Det är viktigt att följa platsutvecklingen i regionen så även obehöriga elever har fortsatt tillgång till ett brett programutbud.

För nyanlända elever finns START Stockholm där elevernas kunskaper kartläggs. När en elev bedöms ha kommit längre i svenska språket erbjuds språkintröduktion på olika nivåer på 11 av stadens gymnasieskolor. Under 2023 placerades 370 elever på gymnasiet, de allra flesta på Liljeholmens gymnasium.

Den anpassade gymnasieskolans elever omfattas inte av regionens samverkansavtal vilket innebär att staden behöver uppfylla hemkommunens ansvar att erbjuda utbildning. Staden erbjuder samtliga nationella program och det finns tillräcklig kapacitet. Den anpassade gymnasieskolans individuella program (IAND) erbjuds på två skolor i staden. Totalt erbjuds plats för cirka 150 elever inom utbildningen vilket inte tillgodoser behovet av platser för elever folkbokförda i Stockholms stad. Staden är därför beroende av andra huvudmäns utbud för att elever folkbokförda skall få en plats. En situation som är sårbar både ur elevperspektiv och hemkommunperspektiv. Vidare är det önskvärt med en större geografisk spridning av IAND-platser i egen regi för att öka tillgängligheten till utbildningen för stockholmseleverna.

Undervisningen inom introduktionsprogrammen och den anpassade gymnasieskolan sker oftast i mindre grupper. Befintliga skolors kapacitet kan därför förändras vid behov av att anordna utbildningsplatser inom ramen för stadens hemkommunansvar.

4.2.2.4. Elevströmmar inom gymnasiregionen

Den gemensamma gymnasiregionen medför att elever på nationella program i Stockholms län är rörliga och reser över kommungränserna. Nästan 20 000 elever pendlar idag till gymnasieskolor i Stockholm varav fler än 6 700 till stadens kommunala skolor. Samtidigt pendlar cirka 6 700 stockholmselever till skolor utanför staden. Hur elevströmmarna ser sig varierar mellan kommunerna, men elevernas val av skola sammanfaller ofta med kollektivtrafikens utsträckning. Även skolornas attraktivitet är av betydelse och påverkar elevernas benägenhet att resa över kommungränser för sin utbildning.

Underlag från Storsthlm visar att merparten av gymnasieeleverna går på en skola i sin hemkommun eller inom det egna kommunklustret. I kommunklustren Centrum, där Stockholm stad ingår, och Nordost blir över 80 procent av eleverna antagna till skolor inom det egna klustret. I kommunklustren Nordväst, Syd och Öst går drygt hälften av eleverna på skolor inom det egna klustret.

Det finns ett tydligt geografiskt pendlingsmönster avseende inpendlingen till Stockholms stad. Ju närmare Stockholms stad en kommun är desto fler elever pendlar in till Stockholm. Likaså sker utpendlingen bland stockholmselever till skolor i angränsande kommuner. Störst elevutbyte har Stockholm med kommunerna Nacka och Huddinge och till viss del också Värmdö. Innevarande läsåret går över 800 stockholmselever på Värmdö gymnasium. Skolan är dock geografiskt placerad i Stockholms stad vilket ger en missvisande bild av pendlingsförhållandet mellan Stockholm och Värmdö.

4.2.2.5. Lagkrav och Budgetuppdrag

Riksdagen har fattat beslut om ändringar i skollagen kring gymnasial utbildning i gymnasieskolan och komvux på gymnasial nivå (Prop. 2021/22:159). Den ställer högre krav på kommuner vid planering och dimensionering av den gymnasiala utbildningen. Bland annat ska arbetsmarknadens behov vägas in vid beslut om utbildningsutbud, inte enbart elevernas önskemål. Lagändringen tillämpas först i frågan om utbildningar som påbörjas 2025.

Lagändringen konkretiseras i stadens budget där utbildningsnämnden har fått uppdraget att ta fram ett mål över andelen gymnasieelever i Stockholm som läser ett yrkesprogram. Vidare ska nämnden utreda förutsättningarna för att starta ett yrkesprogram på någon av stadens gymnasieskolor som idag domineras av högskoleförberedande program (Budget 2024–2026).

Den tidigare politiska målsättningen att andelen stockholms elever med en skola i lägeskommun Stockholm över tid ska bibehållas har i kommunfullmäktiges budget för 2024 ersatts av målet att utbildningsnämnden ska arbeta för att en större andel unga, som är folkbokförda i Stockholm, över tid ska gå i någon av stadens gymnasieskolor.

Förvaltningen arbetar aktivt med de uppdrag som beslutats av riksdagen och kommunfullmäktige samt vidtar vid behov åtgärder för att anpassa gymnasieskolans lokalbehov.

4.2.3 Planering av lokaler för år 2024–2032

Vid första planeringsperiodens slut förväntas drygt 4 600 fler gymnasieelever finnas i den gemensamma gymnasierregionen jämfört med idag. Enligt Stockholms stads elevantalframskrivning förväntas 1 700 fler gymnasieelever gå på en skola i Stockholm år 2032 jämfört med idag varav 900 elever i stadens kommunala skolor.

4.2.3.1. Lokalbehovet under första planeringsperioden

Tabell 4.3. Framskrivning av elevantal i stad och region till och med 2032 och 2045.

Regi		Stockholms elever	Elever från andra kommuner	Totalt
Stockholms kommunala skolor	2023	11 707	6 755	18 462
	2032	12 275	7 096	19 371
	Förändring	568	341	909
Fristående skolor i Stockholm	2023	11 610	12 978	24 588
	2032	12 022	13 397	25 419
	Förändring	412	419	831
Övriga huvudmän i regionen	2023	6 750	36 588	43 338
	2032	7 213	39 033	46 246
	Förändring	463	2 445	2 908
Totalt	2023	30 067	56 321	86 388
	2032	31 510	59 526	91 036
	2045	31 601	57 152	88 753
	Förändring 2023–2032	1 443	3 205	4 648
	Förändring 2032–2045	91	-2 374	-2 283

Källa: Stockholms stads framskrivning av gymnasieelever 2023, Stockholms stads befolkningsprognos 2023 och Region Stockholms befolkningsprognos Stockholms län 2023.

Årets befolkningsprognos för 16–18 åringar visar en liknande utveckling som tidigare prognoser. Dock har befolkningsökningen justerats ned ytterligare jämfört med tidigare

prognoser, både inom regionen och Stockholms stad. Både stadens och Region Stockholms befolkningsprognoser visar att antalet unga i gymnasieålder i Stockholms län kommer att öka fram till år 2026. Därefter sker en viss minskning av antalet 16–18-åringar fram till prognosperiodens slut 2032. Befolkningsutvecklingen i Stockholms stad följer den för regionen där antalet 16–18-åringar bedöms bli som störst 2026 för att sedan minska något till 2032. Utvecklingen i länets övriga kommuner visar på två mindre toppar år 2026 och 2032 med en vis nedgång däremellan.

Nedjusteringen i befolkningsprognosen återspeglas också i årets elevantalsframskrivning där den förväntade elevökningen har justerats ned ytterligare jämfört med tidigare. Antalet stockholmselever i stadens kommunala skolor förväntas öka fram till 2026 för att sedan minska något 2032. Samma utveckling syns även bland antalet stockholmselever i stadens fristående skolor. Antalet elever från övriga regionen som pendlar till skolor i Stockholm förväntas öka fram till 2026 för att sedan ligga kvar på samma nivåer under resten av planeringsperioden.

Utöver befolkningsprognosen utgår elevantalsframskrivningen från ett antagande om andelen elever i kommunal respektive fristående regi, utifrån tidigare antagningsmönster. Andelen stockholmselever fördelas 39 procent i egen regi, 38 procent hos fristående skolor i staden och 23 procent på skolor i andra kommuner.

Då antagandet om andelsfördelningen bygger på historiskt data, tar den inte hänsyn till framtida kapacitetsförändringar eller förändringar i programutbud som kan påverka hur fördelningen faller ut.

För gymnasieskolan är läge och attraktivitet avgörande. I innerstaden och stadens centrala delar är tillgången till mark begränsad och lokalkostnaderna är höga. Det är därför inte ekonomiskt hållbart att planera för tillkommande kapacitet i enbart centrala delar. Detta skapar, utöver höga lokalkostnader som staden med nuvarande system inte kompenseras för fullt ut via regionens prislista, en ökad konkurrens för skolorna i innerstaden.

Förvaltningens lokalplanering förutsätter att en viss andel stockholmselever går i fristående skolor och skolor i andra kommuner, samtidigt som en andel av regionens elever förväntas gå i stadens gymnasieskolor. Det är viktigt att gymnasiekapaciteten hos regionens övriga huvudmän dimensioneras i relation till befolkningsutvecklingen. Historiskt har antalet platser hos fristående huvudmän ökat i takt med elevvolymerna och bidragit till att möta det totala behovet inom staden.

Rådande osäkerheter kring det ekonomiska läget och därmed förväntade intäkter kan eventuellt innebära att färre elevplatser tillskapas fristående regi. Då kan det krävas fler platser i egen regi om stockholmselever ska ges möjlighet till en skola inom staden. Vidare kan det finnas utmaningar i att säkerställa lokaler för nya yrkesutbildningar och för en utökad andel stockholmselever i stadens gymnasieskolor.

4.2.3.2. Behov av nya elevplatser

Årets elevframskrivning visar att det kommer finnas cirka 4 600 fler elever i länets gymnasieskolor år 2032 jämfört med 2023, varav cirka 1 700 elever på skolor inom staden. Elevantalet i stadens kommunala skolor förväntas öka med cirka 900 elever under samma period, varav 570 stockholmselever. Antagandet bygger på att det kommer finnas plats för cirka 800 fler elever på fristående skolor i staden. Vidare krävs att regionens övriga huvudmän kan bereda plats för cirka 2 900 fler elever fram till år 2032. Samtidigt visar antagningsstatistik från Storsthlm ett överskott på drygt 3 000 utbildningsplatser i samverkansregionen, något som behöver beaktas vid planeringen av nya gymnasieplatser. En beredskap och planering inför den förväntade elevökningen innebär inte enbart att nya platser tillskapas, utan även att befintlig överkapacitet nyttjas.

På stadsövergripande nivå finns det idag cirka 500 lediga elevplatser utifrån en fyllnadsgrad på 95 procent. Mängden outnyttjad kapacitet är dock beroende av programsammansättning samt att den är fördelad på ett flertal skolor varför överskottet ska betraktas som ett maximum.

Fram till år 2032 planerar förvaltningen för cirka 1 400 nya gymnasieplatser genom ny- och ombyggnation, samtidigt som tillfällig kapacitet på drygt 300 platser avvecklas. Totalt utökas kapaciteten i egen regi med cirka 1 100 platser under den första planeringsperioden. Det är cirka 200 platser fler än det prognostiserade behovet i egen regi. Planerad ny kapacitet i kombination med befintlig överkapacitet i staden medför ett förväntat överskott på cirka 700 elevplatser vid prognosperiodens slut (figur 4.4). Det är dock angeläget att lokaler med låg fyllnadsgrad kan användas för andra behov inom förvaltningen. Hyreskostnaden per elev skulle därmed kunna sjunka och fyllnadsgraden öka jämfört med vad som presenteras i figuren nedan.

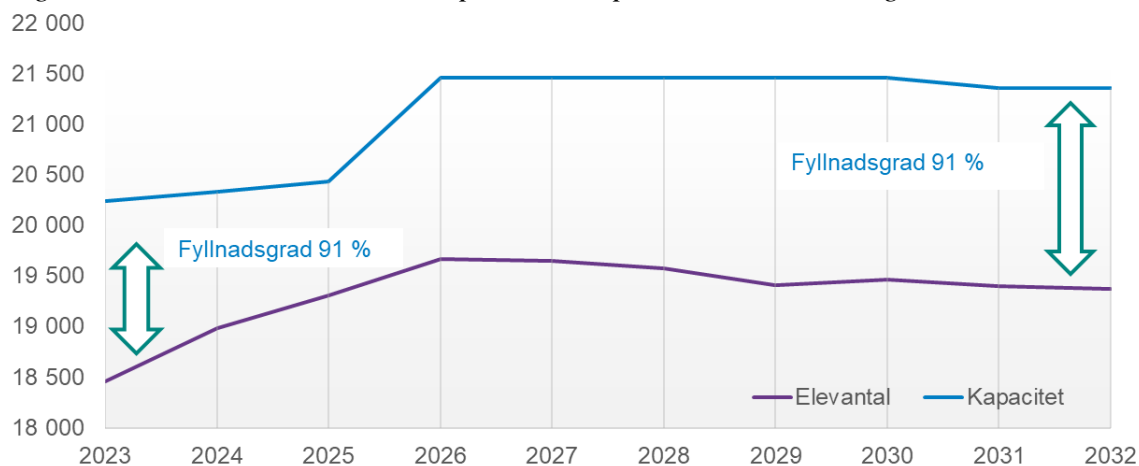
Dimensioneringen av gymnasieskolan utifrån arbetsmarknadens behov samt uppdraget att starta ett yrkesprogram på en skola som domineras av högskoleförberedande program kan kräva anpassningar av befintliga skollokaler. Generellt är yrkesutbildningar mer lokalresurskrävande varför tillskapandet av fler elevplatser inom yrkesprogrammen kan få konsekvensen att den totala kapaciteten i egen regi minskar.

Ska en större andel stockholmselever på sikt kunna gå i någon av stadens gymnasieskolor behöver lokalkapaciteten dimensioneras för att kunna omhänderta en större elevvolym än vad som framgår av elevantalsframskrivningen. Intresset i länet att gå i stadens egna skolor är idag stort och trots att befolkningsprognosen nedjusterats, visar den att antalet gymnasieelever i övriga regionen kommer att stabiliseras från 2026 och framåt.

Ska förvaltningen ha rådighet att både tillskapa fler platser inom yrkesprogram och möjliggöra för att en större andel stockholmselever ska gå i stadens gymnasieskolor, krävs en viss överkapacitet i det egna lokalbeståndet. Kapacitetsöverskottet som planerade

lokalförändringar medför bedöms vara nödvändig för att skapa förutsättningar att lyckas med dessa mål.

Figur 4.4: Förväntat elevantal och planerad kapacitet i kommunala grundskolor i Stockholm.

Fristående huvudmän

Utifrån dagens andelsfördelning bedöms drygt 800 fler elever gå i fristående skolor i Stockholm år 2032 jämfört med idag. Ansökningar om att starta nya utbildningar har minskat de senaste åren, samtidigt som elevprognoser har skrivits ned. Orsaken till färre ansökningar kan förklaras av flera faktorer; en svagare befolkningstillväxt, samhällsekonomiska förutsättningar samt nya lagkrav. Detta medför en osäkerhet vid bedömningen av fristående aktörers förmåga att växa i takt med det förväntade behovet. Samtidigt fanns cirka 2 000 vakanta utbildningsplatser på fristående skolor vid slutantagningen 2023, varav över 1 000 platser på skolor i Stockholm.

Andra kommuner i regionen

Årets elevantalsframskrivning visar att det behövs plats för cirka 2 900 fler gymnasieelever i övriga länet fram till 2032. Detta är en relativt liten elevvolym som ska hanteras av 26 kommuner. Även här finns en risk att det kommer saknas incitament och förmåga för andra kommuner att investera i nya enheter. Även om platserna som skapats på nya skolenheter i regionen till större del tillkommit i kranskommunerna än i lägeskommun Stockholm, har majoriteten varit i fristående regi.

4.6.2.3. Planerade lokalförändringar under första planeringsperioden

De 1 200 nya platserna i eget bestånd tillskapas genom 800 platser på nybyggda skolor och cirka 400 platser genom om- och tillbyggnation av befintliga skollokaler.

Utbyggnaden av nystartade Betty Petterssons gymnasium har förskjutits ytterligare ett år på grund av förseningar i byggprojektets andra etapp som avser ombyggnation för grundskola. Etappen innefattar lokalfunktioner som ska delas av gymnasiet och grundskolan, varför Betty Petterssons gymnasium når full kapacitet på 600 elevplatser först hösten 2026, när etapp 2 färdigställs.

En ny gymnasieskola för cirka 800 elever planeras i Slakthusområdet med färdigställande hösten 2026. Skolan ägs av en privat fastighetsägare och förvaltningen kommer att hyra lokalerna som tredje part utav SISAB som blir förstahandshyresgäst. Tidigare planerade förvaltningen att starta verksamheten i andra lokaler hösten 2025 för att kunna uppnå en högre fyllnadsgrad första året i den permanenta skolbyggnaden. Nu planerar förvaltningen för en evakuering av ISSR:s (International School of the Stockholm Region) gymnasieelever till Slakthusområdet, vars ordinarie lokaler på Södermalm evakueras i samband med underhållsåtgärder åren 2026–2028.

Inom befintligt lokalbestånd kommer kapaciteten på Midsommarkransens gymnasium utökas då skolan återfått lokaler efter avslutad evakuering av Aspuddens grundskola sommaren 2023. Både skollokaler och utemiljö som nyttjats av grundskolan återanpassas för gymnasieverksamhet. Kapacitetsökningen är avhängig de förbättringar som förvaltningen genomför i skolans matsal. Enligt gällande tidplan för aktuella åtgärder kan gymnasiet utöka kapaciteten med cirka 200 elevplatser till hösten 2025.

Hösten 2023 tog utbildningsnämnden beslut om inriktning för den planerade ombyggnationen av kök och matsal på Thorildsplans gymnasium. Projektet innebär att skolans permanenta kapacitet utökas med drygt 200 elevplatser hösten 2028. Nuvarande matsalspaviljong avvecklas i samband med byggprojektets färdigställande. Därmed förändras inte skolans totala kapacitet.

Förvaltningen utreder alternativ till det så kallade ”Tropikhuset” på Spånga gymnasium vars lokaler har återkommande underhållsbehov kopplat till djurhållningen som bedrivs i byggnaden. På sikt behöver lokalerna totalrenoveras alternativt rivras. Förvaltningen avser inte att föreslå uppförande av ett nytt ”Tropikhus” utan undersöker andra möjligheter till djurhållning utifrån de ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningarna på Spånga gymnasium. Andra befintliga resurser som kan skapa förutsättningar för ett attraktivt Naturbruksprogram ingår i utredningen. Vid uppbyggnad av nya lokaler kommer förvaltningens övriga lokalbehov i stadsdelsnämndsområdet att beaktas.

Tidplan för SISAB:s underhåll av kök och matsal samt ventilationsanpassningar på ISSR har omprövats med anledning av tillsyn och utvärdering av skolans IB-program (International Baccalaureate) våren 2025. Den nya tidplanen innebär att samtliga elever evakueras från hösten 2026 till hösten 2028. Skolans äldsta elever i gymnasieålder planerar förvaltningen evakuera till nya gymnasieskolan i Slakthusområdet. Evakueringslösning för skolans övriga elever är ännu inte fastställt, utan förvaltningen undersöker flera möjliga alternativ inom det egna lokalbeståndet.

Förvaltningen söker lokaler för en ny mindre enhet inom den anpassade gymnasieskolan för elever som söker till det individuella programmet (IAND). Syftet är att öka stadens förmåga att kunna erbjuda stockholmselever plats och minska beroendet av andra huvudmäns utbud. Inriktningen är att hyra lokaler inom befintligt lokalbestånd, företrädesvis i västerort för att öka den geografiska spridningen av IAND-platser i staden.

Under den första planeringsperioden avvecklas tidsbegränsade lokaler tillhörande Kungsholmens gymnasium. Avvecklingen innebär att verksamheten minskar sitt elevintag med cirka 100 platser. Förvaltningen planerar att utreda möjligheten att skapa fler permanenta elevplatser på skolan för att ersätta kapaciteten.

SISAB har meddelat att samtliga lokaler på Campus Åsö kommer att genomgå stambyte mellan 2026 och 2028. Åtgärden kräver en evakuering av ESS-gymnasiets lokaler inom fastigheten. Även Åsö grundskolas och arbetsmarknadsförvaltningens lokaler på Campus Åsö berörs av underhållsarbetet. Utredningen om en evakueringslösning kommer att beakta båda förvaltningars behov.

Utvecklingspedagogik AB som bedriver en resursgrundskola i delar av Kärrtorps gymnasium kommer att lämna lokalerna sommaren 2025. I första hand utreder förvaltningen möjligheten att kunna nyttja dessa lokaler till de många evakueringar av stadens grund- och gymnasieskolor som planeras ske under den första planeringsperioden.

För att kunna tillgodose behovet av idrottstimmar för ett flertal skolor på Kungsholmen pågår ett detaljplanearbete för etablering av Hedvigsbergssalarna i Konradsbergsparken. Tiden för färdigställande av idrottshallarna har skjutits framåt och kommer att sammanfalla med färdigställande av nya idrottshallar i Kristineberg. Med anledning av detta och det sjunkande elevunderlaget kommer förvaltningen att ompröva behovet av Hedvigsbergssalarna.

I föregående lokalförsörjningsplan konstaterades att förvaltningen inte kommer att gå vidare med utredningen om en ny gymnasieskola på Sveaplans gymnasium.

Figur 4.5: Sammanställning över större planerade byggprojekt på stadens gymnasieskolor

Huvudsakligt syfte	Skola	Syftemål	Kapacitetsförändring	År	Nämndbeslut*
Underhåll	ISSR	Kök Matsal	0	2026	G 2020-03-12
	ISSR	Evakuering Anpassning	0	2026	
	Lindeparkens gymnasiesärskola	Kök	0	2026	
	S:t Eriks gymnasium	Kök	0	2025–26	
	ESS gymnasiet (Campus Åsö)	Stambyte	0	2026–28	
Nya skolor	Slakthusområdet	Kapacitetsökning	800	2026	IH 2022-04-29
	Ny enhet anpassad gymnasieskola	Kapacitetsökning	Utreds	2026	
	Hedvigsbergssalarna	Idrottskapacitet	0	2031	
Om- och/eller utbyggnad	Spånga gymnasium/Hästagård	Anpassning	Utreds	2028	G 2023-02-23
	Betty Petterssons gymnasium	Kapacitetsökning	200	2026	
	Midsommarkransens gymnasium	Rehabgym	0	2025	
	Midsommarkransens gymnasium	Kapacitetsökning	200	2025	
	Thorildsplans gymnasium	Kök Matsal Kapacitetsökning	225	2029	
Avveckling	Thorildsplans gymnasium	Tidsbegränsade lokaler	-225	2029	
	Kungsholmens gymnasium	Tidsbegränsade lokaler	-100	2031	
Totalsumma			1 100		

*U=utredningsbeslut UTBN, I=inriktningsbeslut UTBN, G=genomförandebeslut UTBN, IH=inhyrningsmedgivande UTBN.

4.2.4. Långsiktig planering av behovet av lokaler mellan år 2032–2045

Det finns en stor osäkerhet vad gäller befolkningsutvecklingen på längre sikt. Region Stockholms befolkningsprognos visar att det kommer finnas cirka 2 000 färre 16–18 åringar i länet år 2045 jämfört med 2032. Samtidigt visar stadens prognos att antalet 16–18 åringar folkbokförda i Stockholm blir cirka 400 fler vid prognosperiodens slut jämfört med 2032.

4.2.4.1. Lokalbehov under andra planeringsperioden

Osäkerheter i prognosunderlag medför också osäkerheter i lokalplaneringen i relation till kapacitetsbehovet. Även om det finns osäkerheter kring det långsiktiga behovet är bedömningen att de investeringar förvaltningen gör under den första planeringsperioden också är nödvändiga i relation till kapacitetsbehovet på längre sikt.

4.2.4.2. Planerade lokalförändringar under andra planeringsperioden

Förvaltningen har idag inga planerade lokalförändringar mellan år 2032 och 2045. Den tidigare planerade gymnasieskolan i Hagastaden bedöms utifrån aktuella elevprognoser, befintlig kapacitet och planerade kapacitetsökningar inte längre behövas under denna period. Arbetet med detaljplan för att säkra plats för eventuell framtid skolverksamhet fortgår. Dock avser inte förvaltningen beställa en skola i Hagastaden med färdigställande före 2045.

Detaljplanarbetet i Hagastaden är ett av utbildningsförvaltningens samverkansprojekt med idrottsförvaltningen, vilka planerar för en ny idrottshall i området. Utbildningsförvaltningen har som avsikt att fortsätta samverka med idrottsförvaltningen kring den nya idrottshallen i det fall denna byggs.

4.2.5 Hyreskostnadsutveckling

Hyreskostnaden per elev stiger med drygt 1 000 kr vilket bland annat beror på att kostnaden för nybyggda platser överstiger kostnaderna för de tillfälliga platser som avvecklas under perioden. Det planeras också några större ombyggnadsprojekt, bland annat på Thorildsplans gymnasium och S:t Eriks gymnasium. Kostnadsökningen beror också på världsläget med hög inflation och ökade räntekostnader under planeringsperioden.

Jämfört med förra årets elevantalsframskrivning så har ökningen av antalet elever år 2032 justerats ner. Den planerade ökningen av antalet platser har också justerats ner men inte fullt lika mycket vilket leder till ökade hyreskostnader per elev jämfört med förra årets lokalförsörjningsplan. Differensen mellan hyreskostnaden per elev år 2024 i dagens planering jämfört med förra årets planering beror till stor del på den höga inflationen de senaste åren samt det höga ränteläget.